

Одговор директора Управе за сарадњу са црквама Владимира Рогановића на писмо Линте да се омогући обиљежавање Дана сјећања на српске жртве логора Земун на градском гробљу у Земуну

Поштовани,

Управи за сарадњу с црквама и верским заједницама, обратили сте се, електронским путем, дописом од 27. октобра 2025. године, у вези са обележавањем Дана сећања на српске жртве логора Земун, на градском гробљу у Земуну, које је спроведено у сарадњи са Удружењем „Јадовно 1941“.

У допису између осталог, указујете, да на градском гробљу у Земуну постоји издвојена катастарска парцела 416 КО Земун, на којој је сахрањено преко 6.500 Срба мучених и убијених у логору Земун током Другог светског рата (од 1942.–1944. године), као и да је на тој меморијалној парцели 1957. године, подигнут споменик српским жртвама.

Даље наводите, да је 10. маја 2025. године, седму годину за редом, Удружење „Јадовно 1941“, организовало обележавање Дана сећања на српске жртве логора Земун, а са благословом Патријарха Српског господина Порфирија; да је на том делу градског гробља у Земуну служен парастос и да је уз саму гробницу постављен православни крст. Након тога је, како наводите, реаговала Јеврејска општина Земун, подношењем кривичне пријаве због изазивања националне, расне и верске мржње и нетрпељивости, за повреду гроба и за расну и другу дискриминацију.

Стога сте предложили да, Управа за сарадњу с црквама и верским заједницама организује заједнички састанак са представницима Савеза јеврејских општина Србије, Јеврејске општине Земун, ради решавања проблема компромисом. У том смислу, предложили сте, као један од начина решавања настале ситуације, да се изузме право коришћења поменуте парцеле од стране Јеврејске општине Земун и пренесе право на Удружење преживелих логораша Другог светског рата из Београда.

С тим у вези, како решавање насталог проблема не спада у надлежност Управе за сарадњу с црквама и верским заједницама, указујемо следеће.

Законом о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 36/06), прописано је да слобода верског уверења може бити подвргнута само оним ограничењима која су прописана Уставом, законима и ратификованим међународним документима, а неопходна су у демократском друштву ради заштите јавне безбедности, јавног реда, морала и заштите слободе и права других (члан 3. став 1).

Питања која се односе на сахране и гробља, уређена су, између осталог, Законом о сахрањивању и гробљима („Сл. гласник СРС“, бр. 20/77, 24/85 и 6/89 и „Сл. гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 – др. закон, 120/2012 – одлука УС и 84/2013 – одлука УС).

Тако је наведеним законом прописано да се сахрањивање умрлих, одређивање и стављање ван употребе гробља, одржавање и уређење гробља, врши на начин утврђен прописом скупштине општине (члан 1.); да се гробља морају користити у складу са општим условима којима се обезбеђују њихова намена, коришћење и други услови утврђени законом, односно одлуком скупштине општине у складу са законом (члан 5.); да послове погребне делатности и уређивања и одржавања гробља врше организације удруженог рада којима је скупштина општине поверила вршење ових послова (члан 6. став 1.); као и да се приликом сахрањивања могу вршити верски обреди који нису у супротности са прописима о правном положају верских заједница (члан 7.).

Поред тога, одредбом члана 19. прописано је да се посмртни остаци сахрањеног могу ископати и пренети на друго гробље, по претходно прибављеном одобрењу општинског надлежног органа и одобрењу органа надлежног за послове санитарне инспекције, под условом да је на другом гробљу обезбеђено гробно место за сахрану.

Ако се на основу одлуке надлежног органа општине врши ископавање и пренос посмртних остатака пре истека рока којим је продужено почивање посмртних остатака, трошкове ископавања и преноса посмртних остатака, гробних знакова, споменика и других предмета са тих гробних места сноси општина чији је орган наредио ископавање и пренос посмртних остатака.

С обзиром на наведено, предлагемо да се обратите Градској општини Земун, Магистратски трг 1, као и самој Јеврејској општини Земун, Дубровачка 21, са циљем да се, у доброј вери, изнађе начин за превазилажење тренутне ситуације.

Уз пуно разумевање.

ДИРЕКТОР

Др. Владимир Рогановић